

Restvärdesledare Morgan Palmquist

Morgan började som vikarie vid Karlstads räddningstjänst 1984 och var då 24 år. Tidigare yrke var inom verkstadsindustrin där han varit anställd i fem år. Det blev brandmannautbildning 1987, brandförmansutbildning 1993 och brandmästarkurs 1995. Morgan slutade 2020 och hade under de tidiga åren haft ett dykeriföretag.

Vid bränder har det i alla tider uppstått sekundära skador och åtgärder för att minska detta har alltid behövts. Förr handlade det mest om vattenskador, rost kunde hindras med täckning och inoljning. I början av 1970-talet uppmärksammats korrosionsskador efter brand i PVC. (bla i lådor och elkablar) När PVC brinner bildas stora mängder klorvätegas (saltsyra) som ger en mycket snabb rostbildning. Behov fanns därför att kraftigt förbättra restvärdeskyddet. På initiativ av försäkringsbolagen 1977 påbörjades den s.k. 100-mannautbildningen av frivilliga brandbefäl som kunde vara restvärdesledare på fritid. Utbildningen inriktade sig på skydd mot korrosion efter brand. – mycket handlade om att torka ut lokaler och flytta undan gods. Tidigare hade detta hanterats av berörda försäkringsbolag

Restvärdesledarna fick fullmakt från bolagen att snabbt sätta in räddningsinsatser efter brand, dvs att agera på bolagens vägnar tills dess att ansvarig representant från det aktuella bolaget kunde nås för att överta ansvaret. Systemet var i första hand tänkt att begränsa skadorna efter brand. Efter några år blev det också möjligt för den kommunala räddningstjänsten att låta brandpersonalen stanna kvar efter räddningstjänstskedet och vidta åtgärder för att rädda egendom. Detta betalades av försäkringsbolagen

Morgan började som restvärdesledare 2001 med inriktning på skador i Värmland.

Fram till 2007 hade Larmtjänst varit uppdragsgivare för restvärdeledarna men beslutade sig för att lägga ut den vilken det också gjordes. Brandskyddsföreningen tog sig an verksamheten under ett prövoår under namnet ”Försäkringsbranschens Restvärderäddning”. Där ligger den kvar och administreras av Brandskyddsföreningen. Man har en regionindelning sedan 2009 och Värmland tillhör region mitt syd tillsammans med Örebro och Sörmlands län.

Vidareutbildning sker regelbundet genom de nationella och regionala erfarenhetsträffar som genomförs varje år. Verksamheten omsätter ca 100 mkr. Uppdragsgivarna är till 90 % av de svenska försäkringsbolagen, större företag samt ett antal myndigheter som t.ex. Försvarsmakten, Trafikverket och Kammarkollegiet. Restvärdeledare har idag en app där man kan göra sig tillgänglig eller inte när SOS kallar ut närmast geografisk restvärdeledare.

För de flesta skador så gäller det att skedena fortlöper utan fördröjning från räddningstjänstens insats till åtgärder vidtas för att minimera konsekvensen av händelsen till att en kontakt är taget för den skadelidande till sitt försäkringsbolag. Morgan berättar att man möter mycket tacksamhet från de drabbade. Förmodligen är det en sällanhändelse som den drabbade har och som det kan vara svårt att veta vilka åtgärder man behöver vidta. Även om ett hus är räddats från brand kan det finnas akuta vattenskador men även rök-och sotbeläggning på inredning, väggar, tak och golv som behöver tas om hand.

Utrustning för avfuktning, luktsanering mm finns på marknaden så inga depåer finns längre. Kunskaper har ökat under åren. För bland annat sanering av konstföremål finns experter förtecknad. Institutet för Vatten och Luftvård (IVL) medverkar i samband med miljöskador där det också gäller att få ingång miljöinsatser utan dröjsmål,

Morgan och hans kollegor kan efter många år bedöma totala kostnaden. Även om räddningstjänsten räddat huset är det ofta vatten- och rökskador. Man agerar i 20-30 % av alla bränder.

Intervju i december 2022 av Björn Albinson, Värmlands brandhistoriska klubb '